

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

dr. Franciscy Lajos.

Társszerkesztő:

dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petítor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fill.

Új alakulások előtt.

A közel jövőben várható politikai alakulások elé felcsigázott kíváncsisággal néz az egész ország.

Nem csak pártoknak, hanem közjogi alapoknak is az egyesüléséről van szó. A 48-ból és a 67-ből egy olyan közös kormányalapot akarnak létesíteni, mely sem tisztán 48-as, sem tisztán 67-es alap nem lenne, hanem egy egészen külön alap, melyben mindaz meg lenne, a mi a 48-ból egy-két évtizeden belül megvalósítható és a mi a 67-ből még mindig életképes s belátható időn át is életképes lesz.

Csinálják a politikusok ezt a nagy átalakulást, a hogyan tudják, minket most csak az a kérdés érdekel, *csatlakozhatik-e a néppárt az új kormánypárthoz, feladhatja-e önállóságát, megszüntetheti-e párt-egyéniségét az új alakulás kedvéért?*

A kinek a szeme még meg nem nyílt, a ki még mindig nem látta be, hogy Magyarországon, mint mindenütt a civilizált világon, áldásos politikát csak a keresztény életelvek alapján lehet folytatni, azzal nehéz beszélni politikai dolgokról.

A liberalizmus keresztény-ellenes rendszer volt egész mivoltában. Alapelvei: az egyén feltétlen érvényesülése, a haszonnak és a sikernek minden eszközzel való biz-

tosítása, a szabad verseny, melyben győzőn az erősebb, az erőnek az állam számára való összpontosítása, az állami mindenhatóság és az arra törő céltudatos politika, korlátlan szabadság sok téren, kemény zsarnoki szolgaság más tereken, — mind egytől-egyig a keresztény világnézettel ellenkező elvek.

Tudjuk, hova vitte a nemzetet ez a politikai rendszer. Keservesen nyögünk a következményei alatt. Siratjuk középsztyánk nagy pusztulását, földmivelő parasztságunk még földönfutóvá nem vált részének eladósodását, kisiparos osztályunk romlását. Ijesztő rémként lebeg szemünk előtt az a rettenetes jövő, melyet a népretegek erkölcsi érzésének megrontása hoz az országra, ha nem lép közbe ideje korán és teljes erővel az a faj- és hazafentartó okosság és népszerűség, mely egyedül képes az erkölcsi elvadulásnak útját állani.

Romokon és pusztaságon, félben hagyott, vagy elrontott intézmények nehéz talaján kell a jelenlegi törvényhozásnak és kormánynak dolgoznia és egészen új elvek nyomán kell kifejtenie tevékenységét, hogy üdvös munkát végezhesen.

Ezek az elvek: a köznek érvényesülése, ha kell az egyesek kárával is, a gyengének védelme a gazdasági versenyben,

a helyi önkormányzatok erősítése, a közszabadságok körülbástyázása, a jog- és törvénytisztelet uralma, a gazdasági élet ágainak részrehajlatlan felkarolása, a segélyre szoruló szervezetek, testületek, ország-részek állami támogatása felekezeti és pártpolitikai érdekekre való tekintet nélkül, — mindezen principiumok, melyek ezidő szerint a törvényhozást és a kormányt vezetik, — a keresztény igazságosság, jogegyenlőség és testvériség tanainak a kifolyásai.

A néppártnak óriási része van abban, hogy ez a mai politika, melyet az ország túlnyomó nagy többsége helyes, alapiránynyá fejlődött ki a nemzet vezetésében.

Teljesen bizonyos az, hogy a mai koalíció nem szándékozik ettől az iránytól eltérni addig, a míg a jelenlegi átmeneti állapot fennáll. De hogy mi fog történni akkor, ha majd a mai koalícióból egy új párt alakul ki, s ez veszi át az ország kormányát, az teljesen bizonytalan. Arra nem számíthatunk, hogy csak azért, mert az új pártban a mai koalíció elemei lesznek túlsúlyban, az új párt vezéirányja is a régi marad. Közbeléphetnek olyan hatások, melyek az új párt alkotó elemeit egészen kiforgatják a régi szellemből. A Deák-párt és Tisza Kálmán egykori bal-közép-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

Az összeesküvők.

— Irta: **Griff Tódor.** —

Dúly Dula főispán, a ki tiszapistai erélylyel, kristófiúi szellemben, magyar királyi tapintat nélkül kormányozott egy felvidéki vármegyét, haragosan és idegesen járkált fel-alá úri berendezésű dolgozó szobájában.

A vármegye tisztújítás előtt állott, melytől már csak egy-két hónap választotta el a törvényhatóság közönségét.

— Szeretném látni — mondotta magában a dühös ember — hogy ebben a vármegyében ne az történjék, a mit én akarok! Darabontokkal hozakodnak elő. Ráfogják Lemezy Edmundra, hogy darabont, Kigyúrra, hogy darabont, nekik még Árvay V. is darabont! Még Szlovák Lajost, a minta főbirót is meggyanusították.

— Egyszóval fel akarnak forgatni ebben a vármegyében mindent, kiakarják buktatni leghivebb embereimet, kutysaimat, a kiket gyönyörűség nézni, a mikor nekem apportiroznak.

Mikor már jól kimorfondirozta magát Dúly Dula főispán, csengetett. Hétrétre görbedve állott meg előtte a huszár.

— Hidd be az alispánt! — A nagyságos alispán urat? ismétli a huszár kérdés alakjában a parancsot.

— Az alispánt! mondtam — rival rá a haragos úr.

Fél perc múlva Lemezy Edmund már ott volt a főispán dolgozó szobájában. Kissé el volt fogódva s akadozó beszéde elárulta, hogy csak muszájból jelent meg a rapporton.

— Edmund figyelj ide! A megszólított megtörülte izzadó homlokát s nagy természetének egész hosszában és szélességében csupa szem és fül lett.

— Téged, Kigyúrt, Szlovákot és még egy csomó embert darabontoknak kürtölt ki az a gyalázatos ellenzék. Követeli a fejeteket, pedig nekem ezek a fejek drágák. Ne érts félre, nem azt mondom, hogy a ti fejetek a vármegyének sokat ér, de nekem ér sokat. A hol van a ti fejetek, ott van az enyém is. Tehát tulajdonképpen csak egy fej van mindenütt, az enyém, s ez kell a vármegyének.

— Hanem hát tudod mégis csak baj van. A kormány is az ellenzék pártján van. No de est modus in rebus. Értetted mit mondtam?

— Igen, minden módi egy rebusz.

— Ugyan dehog! De hát hagyjuk ezt most.

Csak figyelj ide! Te lemész Pestre és kijelented a miniszter előtt, hogy az alispánságra nem reflektálsz a tisztujtáson. Ugyanakkor én kinyilatkoztatom, hogy Kigyúrt már elejtettem. A miniszter tehát látni fogja, hogy két fontos állásnál hajlandó vagyok az engedékenységre. — Ez egyelőre elég. Ezzel én időre teszek szert, a nyakamat szorító hurkot meglazítom, s „qui habet tempus, habet vitam.“ Hiszen tudod mit mondtam?

— Igen, minden élet tempó.

— Tempó bizony az eszed, de ne firtassuk ezt most, menj és tanulj be egy mondókát, hogy ne jöjj zavarba, ha majd a miniszter előtt fogsz állani.

— De Méltóságos uram, hiszen, ha én a miniszter előtt kijelentem, hogy nem rektifikálok, vagy hogy is mondjam azt, nem trafikálok az alispánságra, akkor már most bukott ember vagyok...

— Milyen gyárnak vagy te az igazgatója, vagy felügyelője, vagy nem tudom én mije? — kérdezi képéből kikelve a főispán.

— No hát az agyagipar, másképp a fedőlemezzel gyárnak.

— Fedőlemezzel! Ez az, a mire szükséged van. A mit a miniszter előtt mondani fogsz, az arra való, hogy elfedje mindakettőnk szándékát

pártja a fúzió után 10 év múlva, már a feneketlen korrupció rendszerét képviselik. Pedig a fúzió idején 1875-ben, mind a két pártban, s így az egygyé olvadt kormánypártban is a tisztességes elemek voltak túlsúlyban.

Tisza Kálmán romlott lelkülete, felekezeti és hatalmi érdekektől befolyásolt szelleme, az egész pártra reányomta bélyegét.

Ugyanez bekövetkezhetik a most tervezett pártalakulás után is, ha nem lesz egy őrszem, mely az országos politika keresztény szellemű vezérirányának fenntartása és követése felett hűségesen fog virrasztani.

Erre a politikai őrszem szolgálatra a néppárt van hivatva, a melynek éppen ezért politikai individualitásának teljes és sértetlen épségében kell fenmaradnia.

Ezzel a hivatással lépjen a párt a választók elé, és a keresztény nép ezrei örömmel fognak körülötte sorakozni. Van-e tisztességes keresztény ember, a ki nem óhajtaná, hogy a keresztény világnézet a politikai légkört is áthassa, szellemével betöltse, a törvényhozás terén is üdvösen, a haza és az emberiség javára érvényesüljön?

A közjogi alap kérdését, minthogy az hosszú ideig úgy sem lesz aktuális, nem feszegetve, de a teljes állami önállóság kiépítésére irányuló fokozatos törekvést egész lélekkel felkarolva, mutasson rá a párt lépten-nyomon közigazgatási, gazdasági és szociális programjának messze kiható fontosságára. Benn van ennek a programnak nagy része más pártok programjában is, de teljes garanciát arra nézve, hogy ez a program úgy fog végrehajthatni, a hogy azt a népjólét érdekei követelik, csak egy keresztény szellemű és bevallottan keresztény alapon álló párt nyújthat.

Ezért óhajtuk, hogy a néppárt maradjon fenn mint önálló párt, ne fuzionál-

jon, hiszen ha nagy nemzeti és társadalmi érdekek fogják követelni az egész Magyarország tömörülését, ez esetről-esetre ilyen különállás mellett is megtörténhetik.

Pártközi bizottság. Gróf Wilczek Frigyes főispán a nyitramegyei politikai pártok vezetőségéhez átiratot intézett, melyben arra kéri a pártokat, hogy kebelükből bizalmi férfiakat küldjenek ki, a kikkel a főispán egyes felmerülő esetekben s azonkívül a vármegye közgyűléseit megelőzőleg tanácskozásokat folytathatna. „A vezetésekre bizott vármegye egyes politikai pártjainak egymás közötti kölcsönös jobb megérthetése” — mondja a főispán az átiratban — „továbbá a vármegye belső békéjének consolidatiója érdekében, mely utóbbi cél elérését működésem egyik főfeladatának tekintem, — cél irányosnak tartanám, hogy minden a vármegyét érdeklő fontosabb ügyben a politikai pártok kiküldött bizalmi férfiával együttesen és közösen megbeszéléseket tarthassunk.” A terv nem csak helyes, hanem határozottan politikai szükségességet is alkot. A főispán csak úgy kormányozhatja jól a vármegyét, ha sok oldalról kap információkat, erre pedig csak egy olyan bizottság, vagy tanács lehet hivatott, melyben az összes politikai pártok az ő bizalmi férfiakkal képviselve vannak. Volt ugyan Markhot Gyula főispánja alatt is ilyen pártközi bizottság, de nem volt köszönet benne, mert a volt főispán a pártok bizalmi férfiainak nézetét, óhajait és kívánságait *semmibe sem vette*. Az alkotmánypárt bizalmi emberei túrték ezt a lealázó helyzetet, de a függetlenségi és a néppártiak kötelességükhöz híven nem akartak egyszerű statiszták lenni, s így köztük és a főispán között szakításra került a dolog, a mi azután a pártközi béke feloldására vezetett. Az új főispán személye, politikai iránya, szándékainak őszintesége kezeséget látszik nyújtani aziránt, hogy a pártok bizalmi férfiai és a főispán között lehetséges lesz az egyetértő és összhangzatos együttműködést biztosítani. A néppárt és a függetlenségi párt, mint értesülünk a folyó hó 28-án tartandó párt-szövetségi értekezleten fogják bizalmi férfiukat megjelölni. Addig is azonban a tavaszi közgyűlés alkalmából tartandó tanácskozásra a pártelnökök ajánlása folytán fognak egyes párttagok meghivatni.

A városok segélyezése.

Tömérdék terv, és kívánság merült fel a belügyi tárca költségvetésének tárgyalásánál a városok állami segélyezését illetőleg.

Új városi törvénynek a meghozatalát sürgették egyesek, mások némely adónemeknek a városok részére történő átengedését kívánták, szóba került egyes városi intézmények és kulturafeladatoknak az átalamosítása: ilyenek a rendőrség, a szegényügy, a közoktatás, a közegészségügy.

Edmund balsejtelve tehát valóra vált. A szita meg van, de mi haszna, ha nincs, a ki átlásson rajta.

Nem sokára hire kelt a vármegyében annak, hogy egy ismert nevű mágnás családnak érintetlen jellemű fiatal tagja fog kinevezettni a vármegye főispánjává, a ki alatt lehetetlen lesz mindenemű darabont-féle furfang és huncfutkodás.

A hír isszonyu, rémületet keltett, mely nem is szállt el mindaddig a vármegye darabont-köreiből, a míg a főispán-jelölt családjának ellenzése folytán a neki felajánlott méltóságot meg nem köszönte.

Akkortájt éppen farsang utólja volt. Dúly Dula főispán, a ki hiába dúlt-fúlt a menesztése miatt, a kormánynál nem tudta magát tisztára mosni, annál kevésbé volt képes megmenteni az állását, ez a dúlni is kész ember maga vitte meg a hirt a vármegyébe, hogy a küszöbön állott főispáni kinevezés terve dugába dől.

A vármegye darabont-köreiben a pompás hír szilajsággá fokozta a farsangi kedvet. Történetesen a vármegyei kaszinó épp az nap tartotta a mulatságát. A jó kedvükben tomboló darabontok és darabont fiókok diadalmenetben kísérték a jó hirt hozó főispánt a kaszinói murira. Ott voltak Edmund viceispánon és Kigyúr tiszt

Sajátszerű, hogy az állami összpontosítás hívei mi mindent tartanak állami feladatnak. A város közbiztonságának szolgálatát az állam lássa el, a város gyermekeit az állam oktassa, szegényeinek gondját az állam viselje, közegészségi ügyét is az gondozza, közgazdasági érdekeit is az állam karolja fel és mozdítsa elő. Hát csak adjuk át minden ügyünket, bajunkat, érdekünket és gondunkat az államnak, akkor a községek összepakkolhatják szervezetüknek a cók-mókját és beállhatnak szolgálattevő közegeknek az állami szervezet nagy gépezete mellé.

Az állami összpontosítás ma már egy meghaladott eszme, az országok egészséges közéleté, politikai, gazdasági és kulturális fejlődése a decentralizáció mellett szól s meg is indult már ez a folyamat a világ minden művelt államában.

A decentralizációnak természetes követelménye, hogy a városok és községek a közélet és a közjólét feladatait túlnyomó nagy részben a saját vállukra vegyék és kitartó munkával teljesítsék. Az önkormányzat, a mely pedig a polgárok szabadságának legértékesebb biztosítója, csak úgy maradhat fenn, ha az állam polgárai a közjólét előmozdításának gondjaiban és terheiben, az állammal osztoznak.

Tiszta felfogással jelölte meg a városok ezen rendeltetését gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, a ki tárcája költségvetésének tárgyalása közben kijelentette, hogy kész az anyagi bajokkal küzdő városok felsegítésére bizonyos összegeket a költségvetésbe beállítani és azokat előre megállapított kulcs szerint a városok rendelkezésére bocsátani, de ezt ő csak ideiglenes módnak tartja a rendezés tekintetében, mert elvégre is csak az lehet az egyetlen törekvése azoknak, a kik önkormányzatot akarnak, hogy a városok bizonyos anyagi önállóságra tegyenek szert, mert e nélkül komoly önkormányzatról beszélni nem lehet.

Kormányférfiú még nem találta így fején a szeget a városok segélyezése dolgában, mint a hogy azt Andrássy gróf tette jelen nyilatkozatával.

Tessék a városoknak a vagyonszerzés útjára lépni, akkor lesz pénz a folyton szaporodó közkiadások fedezésére és lesz pénz a közjóléti intézmények fejlesztésére is.

A külföldön már nem csak a közegészségi szükségleteket kielégítő vállalatok: vízmű, csatornázás, sterilizált tejkimérés, bérházak, mézszárszék, kenyérsütők, tűzbiztosítás, vannak házi kezelésben s ezzel az olcsó kezeléssel a polgárok érdekét kitűnően szolgálják, hanem rohamosan mennek át a házi kezelés körébe a kényelmi szükségletek

ügyészen kívül: Turul Pista szabadalmazott mandátumcsináló, Kiskalapács Vince, Tancos Gyula, Szamadó Vince, Szamadó Sándor, Géza Sanyi, Szeglethy Gyula, Feketepataki Ali és Lajos stb.

A társaság egy külön terembe vonult vissza, Dula főispán a kanapén foglalt helyet.

Turul Pista kedves és sokat jelentő mosolylyal jegyezte meg: Méltóságos uram: Kanapa solvit!

— Hallja maga izé... Ferkó! — kiáltja Edmund viceispán az ott szaladgáló szolgál felé. — Hozzon ide a kanapéra a méltóságos úrnak egy szolvait!

— Edmund megháborodtál?! — pattant fel Kigyúr — ma nem kinozzuk szolvait a torunkat, hála az égnek nem vagyunk influenzásak... pezsgőt a méltóságos úrnak!

— Igen pezsgőt, annyit a mennyi kell — mondja Dula főispán magára erőltetett mosolylyal, melytől azonban nyomban jégvirágok rajzolódtak az ablak tükrére, — pezsgőt!... én fizetem...

Tizenöt fejnek hálás megbólintása fejezte ki a szép kilátások elé néző társaság köszönetét.

Tósztok nem voltak, de barátságos kocciatások bőven. Kigyúr a főispán redivivusra cserentette össze a poharát.

— Ha engem az ellenzéknek a tisztujtásig nem sikerül kibuktatnia, akkor ura vagyok a helyzetnek és te is újra a vármegye alispánja vagy...

— De hátha a tisztujtás után megbukol méltóságos uram! Mit fogok én akkor csinálni, kire fogok támaszkodni?

— Badarság, a tisztujtás után „beati possidentes” leszünk, vagyis...

— Vagyis: Be át fogunk látni a szitán!...

— Ha — ha — ha! Rettenetes műfordító vagy Edmund, de ez nem is olyan rosz. Igen, át fogunk látni a szitán.

Minden úgy történt, a hogy azt Dúly Dula főispán megtervezte. A miniszteriumban hittek Lemezy Edmundnak és hittek a mindent kilátásba helyező főispánnak is. Időt nyertek s ezzel életet is nyertek, s minthogy Edmund alispán szerint minden élet tempó, a tisztujtás tempósan ment végbe. Edmund maradt, Kigyúr maradt s csak az bukott ki, a ki a főispán tempójához nem illett.

De éppen, mivelhogy az élet tempó, a besapott miniszterium megtempóztatta a főispánt, — lemondatta.

kielégítésére szolgáló és iparcélokra használható vállalatok is: gáz- és villanygyárak, közuti vasutak, községi takarékpénztárak.

Nálunk ezidő szerint házi kezelésben — tekintve a városok és községek legnagyobb részét — csak a vízművek és a csatornázás vannak, míg a kényelmi és ipari célokra rendelt vállalatok concessió társaságok által üzemnek, melyek zsebre vágják ezen vállalatok nagy hasznát, a városok pedig az ő élehetlenségükben nyomorognak, anyagi erejükben megbénítva mankóért rimánkodnak az államnál.

Ez a városok anyagi bajainak főoka, a mint arra már többször rámutattunk.

Most, mikor a legilletékesebb fórum, a belügyminiszter maga is a gazdasági önállóság megszerzését jelöli meg a városok bajainak főorvos-szerűül, meglepéssel állapíthatjuk meg, hogy kormányunk jó úton van a városok felségítése felé tartó céljaiban. Nincs egyéb hátra, mint hogy ez az okos politika erélyes is legyen s a városokat a megjelölt jó útra rá terelje.

Egy sztrájk tanulságai.

A ker. munkásegyletre kezdettől kigyótbekát kiabált az ellenséges sajtó s mind azok, kiknek szálla a szemében. A cipésmunkások bérmozgalma miatt is oly rágalmak terjedtek el a városban, mintha az egyesület egy rögtön fölszlatandó átkos intézmény volna. Elmondjuk az egészet s levonjuk a tanulságot. A ker. szocialista cipészek kezdeményezésére az összes ezen szakmához tartozó munkások az ipartestület útján kérelmet nyújtottak be mestereikhez. Vasárnapi munkaszünet, az éjjeli munka megszüntetése, 11 órai munkaidő, heti 5—7—10—14 kor. (koszt nélkül 10 kor.-val több), heti bér a képzettséghez képest, a darabszám munkánál egyenlő díjazás az I. osztály mestereknél, s szintén egyenlő díjazás a II. oszt. mestereknél. A pontosan megállapított díjtelek 60 fill. javítást kívántak.

A mesterek válasza az volt, hogy a régi, minden műhelyben másféle árakhoz 20 fillért adnak, de betartandó árszabályról nem is tárgyalnak,

A munkások erre nem tehetvén mást, pénteken reggel bejelentették a sztrájkot. Fél tizkor mindenki ott hagyta a munkát; üres, csendes lett minden műhely. A mester uraknak mindjárt megjött a kedvük tovább tárgyalni. Volt is két együttes tárgyalás a békéltető bizottságban, 5—10 tanácskozás a mesterek között, ugyanannyi a munkásoknál, 7—8 íratat a mesterektől a munkásokhoz,

A gondolat örült örömet váltott ki a honfői keblekből. Redivivus... redivivus... redivivus hangzott percekig.

Edmund alispánt úgy fellekesítette a tün-tető zaj, hogy szólásra nyitva meg ajakát, olyan tósz-félére határozta el magát.

— Eddig még nem ismertük erről az oldaláról a mi méltóságos urunkat — mondotta belemelegedve — én is tehát csak a mondó vagyok: Eljen a redibibusz! Eljen az új ivó (és az új fizető, de ezt már csak úgy gondolta), a ki a finom nedűvel új kedvet öntött belénk.

A társaság széles jó kedvében már a székeket kezdte felrugdálni, a mikor egy távirat szolga nyitott be a casinóba, a ki táviratot hozott a főispán számára.

Turul Pista már éppen a pezsgős palack után nyúlt, hogy megkínálja a szolgát az édeni itallal, de a főispán egy komor tekintettel leintette. A távirat cudar dolgot tartalmazott:

„A leghitelesebb forrásból tudom, hogy W. F. fog főispánná kineveztetni. Aladár.”

— Szépen vagyunk — mondja dühösen Dula főispán s nagy mérgében az asztalhoz vágta a táviratot.

— Melletted állunk méltóságos uram, bármi jöjjön, — erősödik Edmund, a viceispán.

és viszont, külön tárgyalás az egyes mesterekkel, s végül közös tanácskozás az egyesületben.

A kemény harcban a mesterek első fegyvere a békéltető bizottság volt. Soha életemben úgytelenebbül vezetett tanácskozást nem láttam. Szemrehányást, fenyegetést, s minden mást hallott ott a szegény munkás, csak azt nem, hogyan egyezhetné ki.

A komoly munkások, hogy a békéltetés verekedéssé ne fajuljon, a 2-ik tanácskozásra el sem mentek. A 6 bizottsági tag írásban vitte az összes határozatát. Gyürky Ferenc v. főjegyző, iparbiztos látván, hogy a munkásoknak nem kell az ő szereplése, befejezettnak mondotta ki a „békéltetést”. S azontúl átiratokban egyezkedett a két szakcsoport.

Némely mesterek, kikkel a többi nem vállalt szolidaritást, szegénytelen fegyverekhez is nyultak. Felkerestek egy zsidó ügyvédet, majd följelentést tettek az alispánnál, hogy oszlassa föl az egyesületet, mozgalmat akartak indítani, hogy a pártoló tagok lépjenek ki az egyesületből, sőt az egyik ökleivel is harcba indult.

A munkások a legnagyobb türelemmel, példás komolysággal viselkedtek. Ugyszólván legtöbbje az egyesületben tartózkodott. A nőtlének ott közös konyhát rendeztek be, s délelőtt, délután szórakoztak. Esténként kiosztották maguk közt az 1 kor. segélyeket s haza mentek.

A mesterek látván, hogy a kiehéztetésre ítélt munkások jobban élnek, mint náluk s akár karácsonyig is kitartanak, más segéd pedig az egész országban nem kapható, az engedékenység terére léptek. Fokról-fokra engedve, végül elfogadták az összes követeléseket s az egyesületben szerdán este együtt áldomást ittak egymás egészségére.

A tanulság ebből első sorban az, hogy a mesterek ismerjék el a munkást egyenlő félnek, akire ők épügy reá szorulnak, mint az reájuk.

Lássák be, hogy a szervezett-erő ellen nem használ sem fenyegetés, sem erőszak, hanem csak tisztességes egyezkedés.

Vegyék észre, hogy — mint Csernyák József mondotta — nem egymás ellen, hanem közös ellenségük ellen kell harcolniok, ha boldogulni akarnak.

Nyugodjanak meg abban, hogy a munkásnak meg kell adniok, a mi őt jogosan megilleti. Ha nincs is 6—7 kor. hasznuk egy pár cipőnél, mint az tévesen került egy lapba, kell annyi jövedelemnek lenni, hogy a mester is, a munkás is megéljen. A nem fizető megrendelőért nem szenvedhet a munkás.

— De potya pezsgőt többé nem iszunk — súgja Turul Pista Kigyúrnak a fülébe.

Mint Dedelosz és Ikarosz a tüzes nap régióiból, úgy pottyant le a társaság jó kedve a prózai kiábrándulás porába, arról a magas égről, melyet tüzes fantáziával még csak néhány perc előtt biztató csillagokkal rakott ki.

Dula főispán hamarosan felhajtott 3 pohár pezsgőt egymásután, azután elhivatta a kaszinó szolgáját.

— Hallja maga, hogyan is árulja ezt a hitvány pezsgőt?

— Öt korona a palackja, méltóságos uram.

— De én készpénzzel fizetek, nekem tehát a szokásos 10% árleengedés jár...

A szolga elhalványult, mert hát oda lett a profitja és még 5%-ot a sajátjából minden palackra ráfizethetett, de nem mert szólani. A szolga-szolga és punctum.

A társaság szétoszlott, az összeesküvés félben maradt, de a sokat sejtető arcok elárulták, hogy még folytatódni fog.

Én azonban most már nem beszélhetem el a további fejleményeket. A borzalmas jelenetek ecsetelése kifárasztott. Ki kell pihentetnem az idegeimet.

Máskor mindjárt higgadt megfontolással az egyezkedéshez lássanak, hogy az ily 300 munkanap s több mint 2000 kor. veszteséggel járó harcot elkerüljék.

Ujdonságok.

Értekezlet.

A Nyitramegyei Pártszövetség, folyó hó 28-án délután 6 órakor Mihálik József apátkanonok úr házában értekezletet tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja

Nyitrán, 1908. május 22.

Az elnökség.

Személyi hir. Gróf Wilczek Frigyes főispán, az eddigi terv szerint hétfőn érkezik a tavaszi közgyűlést megelőzőleg Nyitrára.

Kinevezések. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök *Krisztinicz Elek* vágyhelyi adótisztet a buziásfürdői *Duray József* turdosini adóhivatali s. tisztet a szeniczi adóhivatalhoz, ellenőrré nevezte ki. — A vármegye főispánja a beiktató közgyűlésen *Jaksics Jenő* vármegyei aljegyzőt tb. árvaszéki úlnökké, dr. *Ötvös Béla* nyitrai járási szolgabírótb. főszolgabíróvá, dr. *Adda Viktort* és dr. *Chrenóczy-Nagy Bélát* tb. főorvosokká nevezte ki.

Doktorrá avatás. *Krajcsovic István*, nyitra-alsóvárosi s. lelkeszt mult szombaton május hó 16-án avatták fel a budapesti tudományegyetemen a hittudományok doktorává. A törekvő fiatal papot, a ki sokoldalú es buzgó tevékenysége közben is tudott magának időt szakítani a doktori babér megszerzésére, őszinte baráti érzéssel üdvözljük.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Weber Mária* nyitraszucsányi állami óvónőt a nagymarosi állami óvodához helyezte át. — *Guzman Emma* máv. kezelőné Versecről hasonló minőségben Érsekújvárra helyeztetett át.

Kitüntetés. A király *Bartosiewicz Domokos* galgóczi uradalmi főkertészt a kertészet terén szerzett érdemei elismerésül az arany érdemkereszttel tüntette ki.

Eljegyzés. *Pelikán János* kovarci segédjegyző folyó hó 17-én eljegyezte *Schottert Ottilia* úrléányt, *Schottert Ferenc* vajki kántor-tanító bájos leányát.

Konkurzus. A nyitrai püspöki kisebb és nagyobb papnevelő intézetbe való felvétel f. évi július hó 2-án történik. Azon ifjak, kik a gymn. IV.—VIII. osztályát sikerrel elvégezték, illetőleg az érettségi vizsgálatot sikerrel kiállották, július hó 1-én a délelőtti órákban az Egház-megyei Irodában jelentkezzenek. Azok, akik a fentemlített két napon szállás- és ingyenellátásra számot tartanak, előzetesen forduljanak eziránt a kisebb papnevelő intézet igazgatóságához. — Az *esztergomi* főegyház-megye kötelekebe lépni szándékozó ifjak felvételi vizsgálatát szintén július hó 2-án fog megtartatni. A szegényebb sorsú tanulók a felvételi vizsgálat tartama alatt itt is ingyenes szállást és ellátást kapnak, ha ezért legkésőbb június hó 28-ig a papnevelőintézet kormányosságához levélileg folyamodnak.

Vármegyei gyűlések. A vármegye törvényhatósági bizottságának állandó választmánya a folyó hó 29-ére kitűzött közgyűlésben elintézendő tárgyak törvényszerű előkészítése végett folyó hó 27-én délelőtt 10 órakor dr. gróf *Wilczek Frigyes* főispán elnöklele alatt ülést tart. — Ugyanaz nap délután lesz a számonkérő szék ülése.

Meghívó. A F. M. K. E. nyitravármegyei választmánya 1908. május 31-én d. e. II órakor, Nyitrán, a vármegyei ház nagytermében, rendes évi közgyűlést tartja, — a melyre a F. M. K. E.-nek összes nyitravármegyei tagjait tisztelettel meghívom. A közgyűlés tárgysorozata a következő: I. Az elnökség évi jelentése. II. Az 1907. évi zárószámadás s a vonatkozó fölmentvény. III. Az 1908. évi költségvetés. IV. Esetleges indítványok, melyek 8 nappal a közgyűlés előtt az elnökséghez beadatnak.

Pápai kitüntetés. Özv. Blundel Jánosné, szül. Uzsovics Ludovika csillagkeresztes hölgyet a jöteknységéről széles körökben ismert úrnőt X. Pius pápa a „Pro Ecclesia et Pontifice” éremmel tüntette ki. Az érdemjelvényt a kitüntetett úrnőnek e hó 21-én adta át Jedlicska Pál nagyszombati érseki helynök, szép ünnepély kíséretében, melyről jövő számunkban bővebb tudósítást közlünk.

Hivatal vizsgálat. Szirányi György táblabíró a galgóczi kir. járásbírósnál hivatalos vizsgálatot tartott. A táblabíró 3 napig időzött Galgóczon s a vizsgálat eredményeképp elismerését fejezte ki a tapasztalt rend és pontosság felett.

Huszonöt éves jegyzői jubileum. Markó István udvarnoki körjegyző e hó 16-án ülte meg hivatalos működésének 25 éves jubileumát. A jubiláló körjegyzőt Frideczky Timót galgóczi főbíró, kartársai és a vidék értelmisége szép ünnepély keretében üdvözölték.

Adófelsőzlamlási bizottság. A belügyminiszter a nyitrai pénzügyigazgatóság területén az 1908—1910. évekre alakított adófelsőzlamlási bizottság elnökévé Juhász Vince ny. kir. ítéltőlábli bíró földbirtokost, elnök-helyettesévé pedig dr. Sztránszky Izor, ügyvéd házbirtokost nevezte ki.

Különös határozat. A nyitrai ipartestület május 20-án elhatározta, hogy Sulgan Andrásval szemben „a további tárgyalás beszünttetetik és az eddigi összeköttetés megszakittatik”. A búne az, hogy a cipész mesterek közös határozatát, miszerint a sztrájkban nem engednek, megszegte. Az igazság kedvéért meg kell mondanunk, miben állt a dolog. A nem engedésszóló határozat pusztán taktika volt, s fenyegető tartalma csupán azt célozta, hogy a segédek engedjenek. S ép azért, midőn a segédek csak mosolyogtak fölötté, kereken azt válaszolták a mester uraknak, hogy mégsem engednek, sőt arról intézkedtek, hogy az összes nőtlenek Budapest, Bállassagyarmat, Pozsonyba távoznak, a többiek közös műhelyt nyitnak, a mesterek megállapodása tárgyalatlan lett és okos embert tovább nem köthetett. A mesterek közül senki sem értette, úgy hogy pl. Pünkösdi vagy Karácsonyi nem engednek. Lát-szik abból is, hogy a többi mester is követte Sulgan a megegyezés útján mindjárt 20-án. Az ipartestületet nem Sulgan kompromittálta, ki a legnagyobb bajtól, hogy segédek nélkül maradtak volna, mentette meg társait, hanem inkább az a mester, ki egy munkást minden ok nélkül rendőrral elfogatott, egy másik 10—14 fiatal segédet durván bántalmazott, a munkás egyesület pártoló tagjait kilépésre izgatta, az egyesület ellen az alispánnal feljelentést kezdeményezett, hogy azt fölösszassák. S ez ellen az ipartestületnek nincs szava. Pedig ezek igazán kompromittáló dolgok, miket nem említettünk volna, ha az ipartestület meg nem róvja azt, a kinek köszönettel tartozik, a helyett, a ki azt megérdemelné.

Juniális. Az érsekújvári közs. kath. főgimn. tanulójussága f. évi június hó 2-án kedvezőtlen idő esetén 4-én a városi Berekben tavaszi mulatságot rendez. A szokásos társasbédre a gyűjtés megindult. Az ebédre Barák Imre főgimn. tanárnál, a társasbéd rendezőjénél lehet jelentkezni.

Árverés a Zoboron. A zobor-úrvölgyben levő Sándor Pál-féle szőlőben, melyet mint már megirtuk, Horváth Sándor főgymnasiumi igazgató és dr. Horváth János budapesti ügyvéd vettek meg, a mult hét folyamán szabad kézből rendezett árlejtés tartatot kerti és szobai butorokra. Igen szép tárgyak kerültek eladásra jutányos áron. Az új tulajdonosok kezére került szőlő, a hozzá tartozó kastélyszerű villával, Zoborunknak legnagyobb és legszebb nyaralója.

A bajnai iskolatestvérek ünnepe. Nagy fényvel ülték meg máj. 15-én s azt követő vasárnapon alapítójuk De La Salle Sz. János évforduló napját. Az ünnepély sz. misével kezdődött mely alatt az intézet növendékeiből alakított énekkar szabatos előadásban szép figuális misét adott elő. A nap fénypontja a házi zenekar hangversenye s sz. Sebestény című színjáték előadása volt. A vidék intelligenciája előszeretettel jelenik meg ezeken az ünnepélyeken, mert tudja, hogy igazi műveltségben lesz része. Így ez alkalommal is nem tudott eléggé betelni a kis gyermekek ügyes játékával. Az ötfelvonásos szomorújáték, mely sz. Sebesténynek s az Oltáriszentség vértanújának, a 13 éves Tarsicsnak megható történeteit foglalja magában stilszerű, gyönyörű előadásban került színre. A diszletek, (katakombák)

a zene és éneketek s főképen az előadás a legszigorúbb kritikát is kiállotta volna. Egyébiránt nagy kár, hogy a kath. társadalom szélesebb köreiből nem méltatják eléggé a keresztény restauráció e derék munkásait. Már régen várnak egy maecénásra, kinek bőkezűségéből intézetüket a kor igényeire mérten átalakíthatnák. A Gyermekvédő Liga s más efféle mozgalmak mellett az ily kipróbált katolikus intézményeket is kellene pártolni kath. pénzzel, mert hiszen az ő céljuk is, mint a Gyermekvédő Ligáé, a gyermekek megmentése valamivel idealisabb, biztosabb alapon.

Nyilatkozat. Vettük az alábbi nyilatkozatot:

Tekintetes Szerkesztőség!

A Nyitrai Megyei Szemle f. évi 20-ik számában a gróf Wilczek Frigyes főispán úr ömeltóságának disztribúcióját mondott pohárköszöntőhöz oly kommentárt fűzött, a melyből jogosan következtetem, hogy pohárköszöntőmet úgy a közönség egy része, mint becses lapja félreértette. A mikor én a vármegye jelenlegi tisztikarának a magyar nemzeti politikához való ragaszkodását hangoztattam, korántsem állott szándékomban azok eljárásának védelmezése, a kik a törvénytelen kormány idejében a nemzet alkotmányos közérzetével ellentétes magatartást tanúsítottak.

Nyitra, 1908. május 21-én.

Kiváló tisztelettel,

Dr. Szathmáry István,
várm. tb. főjegyző.

Az Ipartestület és a cipész sztrájk. A mult héten Nyitrán lefolyt és békés megegyezéssel elintézett cipészsztrájk dolgában a nyitrai Ipartestület saját hivatalos bélyegzőjével ellátott nyilatkozatot tett közzé, melyben a sztrájkjal szemben elfoglalt álláspontját fejezte ki. Az illetékes szakiparosok ítéletére bízzuk annak eldöntését, vajjon a nyilatkozatban foglalt adatok megfelelnek-e a valóságnak? Ezt mondja ugyanis az Ipartestület: „Beigazolt tény az, hogy egy cipőre való anyag 11.30 K.-ba kerül, a munkadíj tőle 3.20 K., ha a cipőára 16 K., akkor a mesternek csak 1.50 K. haszna marad. Ebből következik, hogy éppen a mesternek kellene panaszt emelnie az ellen, hogy segédjének 3.20 K. kénytelen fizetni.” A magunk részéről csak annyit jegyzünk meg, hogy ilyen nyilatkozatot még soha nem hallottunk egy ipartestület részéről.

Megint egy székhely-kérdés. A vágsellyei érdekeltség dűlőre akarja vinni a szolgabírói székhelynek Tornócra Vágsellyére való áthelyezését. A törvénynek mindenképen egyezik ez a mozgalom, de parancsolólag nem követeli a törvény, hogy a szolgabírói székhely ugyanott legyen, a hol a járásbírói székhely. A fentfoglalt esetben első sorban célszerűségi szempontoknak kell dönteniök. Nyugodtan, a helyi érdekek vonatkozásaitól menten kell mérlegelni, hogy a jelenlegi viszonyok között a járás lakosságának többségére nevez mi előnyösebb, az-e, ha legalább addig, a míg a vágsellyei hid létesül, Tornócra marad a szolgabírói székhely; vagy az, ha Vágsellyére tetetik át? Magának Tornócznak és Vágsellyének különleges helyi érdekei a kérdés elbírálásánál csak másodrendű fontossággal bírnak és nagyon nehezen is bírálhatók meg a méltányosság szempontjai szerint, mert tagadhatatlan, hogy Tornócznak épp úgy szükséges a szolgabírói székhely, mint a hogy elkellene Vágsellyének. Ne a helyi érdek döntson tehát, hanem a járási érdek.

Képviselőink a parlamentben. Derék munkát végeznek néppárti képviselőink a költségvetés parlamenti tárgyalása alatt. Nem rég Rakovszky Béla nagy beszéde minden pártot általános feltűnést keltett, a mult héten pedig Jánoky-Madocsány Gyula és Csitáry Béla felszólalásai ugyancsak jó szolgálatot tettek a gyakorlati politikának. Irányadó fontossággal bír az, a mit Rakovszky Béla az iparfejlesztésről mondott. Az agrár államokat csak fokozatosan lehet ipari államokká is fejleszteni. A nemzeti kultúrából céltudatos politika behatása alatt erőteljesen kell kinőnie annak az iránynak, mely a nép nagy tömegét az ipari pályákra tereli. A szociáldemokraciáról és a közigazgatás vezetéséről is úgy nyilatkozott Rakovszky, mint a hogy azt egy államférfi szokta tenni, a kinek fürkésző tekintete lehatol a bajok gyökeréig. — Jánoky-Madocsány Gyula igen találó észrevételeket tett arról a „nem bánom“-ságról, melylyel az illetékes közegek a vasuti állomások uszág- és könnyvárúsításánál észlelhető visszaéléseket türik. A pornográfikus iratoknak egész tömege foglalt helyet azokban

a kirakatokban, ellenben a katolikus sajtótermékeknek nem adnak helyet. A szegényebb néposztályok érdekét mozdítanak elő az olcsóbb harmadosztályú vasuti jegyek, melyeket a szónok a miniszter figyelmébe ajánlott. — Csitáry Béla az állattenyésztésnek a Felvidéken való meghonosítását és a vízi erőnek kellő kihasználását sürgette, s ezzel igazán életrevaló gondolatokat vitt be gazdasági politikánk feladatkörébe. Azok a kijelentései, melyekkel rámutatott arra, hogy a Felvidék gazdasági érdekeinek felkarolása megnyire alkalmas a nemzetiségi feszültségek ellensúlyozására, az egész Házban tetszéssel találkoztak.

Adományok. Az óbesztercei tűzkárosultaknak Bende Imre megyés püspök úr magán pénztárából 100 koronát adományozott. A nemes szívű jótévednek ez úton is hálás köszönetet mondanak a tűzkárosultak. — A rajeczi kath. ifjúsági kör céljaira pedig a megyés püspök úr 100 koronát adományozni méltóztatott, mely kegyes jótévednyért ez úton is leghálásabb köszönetét fejezi ki Chilkó Pál, egyleti elnök. — A vághodányi róm. kath. iskolaépület helyreállítási költségeinek fedezésére a megyés püspök úr 500, azaz ötszáz koronát adományozott, amely adományokért az érdekeltek ez úton is hálás köszönetet mondanak.

Tanító választás. Soókszelőczen a május hó 14-ikén megtartott választáson Mihalovics József dunamocsi kántortanítót választották meg.

Egy lépéssel előbbre. A nagytapolcsányi róm. kath. iskolaszék tárgyalásokat folytatott a város képviselőtestületével oly irányban, hogy az özv. Fülöp Alajosné úrnő által iskolaépítési célra ajándékozott telket egy nagyobb, egy megfelelőbbel kicserélje. A május 19-én tartott képviselőtestületi ülésen Hollady Jenő plebános terjedelmesen megokádott indítványára egyhangulag beleegyezett a város abba, hogy a kérdéses telek a város nevére telekkönyveztessek s viszont a politikai község a kir. járásbírói székével szomszédosan 800 ölnyi területet enged át a kath. iskola céljaira. Egy lépéssel tehát már előbbre jutott volna ez a szegény agyonboldogított iskola. De a többi?

Templom fosztogatás. Bűnös kezek ismét szent hajlékot választottak fosztogatásuk színhelyéül. Ezúttal azonban zsákmányuk igen sovány volt s csak mintegy egy korona apró pénzt oroztak el. A nyitrai Boldogasszony templomának ajtaját folyó hó 18-án d. u. 12—5. óráig terjedő időben egy ismeretlen szürkeruhás férfialak, a ki már megelőzőleg is a templom körül ólalkodott, alkuleszal felnyitotta, s az ajtó melletti perzselt feltörve, azt kifosztotta. Úgy látszik, hogy működésében megzavarták, mert egyebet nem bántott s nyomtalanul eltűnt. A perzsely tartalmát napok előtt kiürítették s így abban csak mintegy egy-korona apró fillér lehetett.

Visszavont feljelentés. Mult heti számunkban megemlékeztünk arról, hogy 10 nagytapolcsányi adófizető polgár feljelentést adott be a nyitrai pénzügyigazgatóságához, melyben egész sorozatban tüntettek fel olyan kereskedőket, kik nagyobb állami adóval lennének megrovandók. Mint értesülünk, a rosszul indult manőver megindító e héten visszavonták feljelentéseiket, s így csak egy kellemetlen tanulságnak lettek részesei.

A nyitrai közvilágítás. E hét folyamán a járőkelők Nyitra városában már este 10 óra után pokoli sötétségben gyönyörködhetek. Nyitra városát tuduillik egyelőre meghatározott naptár rendelkezései szerint világítják, a mely naptárban a hold funkciója játssza a legnagyobb szerepet. A türelmes holdvilágra való spekuláció hajszálnyi pontossággal rendeli a közvilágításra szolgáló utcai lámpák meggyújtásának és eloltásának idejét, s ha hoidapó csak némileg is eltér rendes szokásától s megkésik világító sugaraival, Nyitra városára reá borul a legsötétebb éj minden elfeledő homálya. E héten is nem utótt be a holdvilággal kombinált spekuláció, de azért 10 óra után már az összes gázlámpát eloltották s a későbbben hazatérő polgárok a sűrű sötétségben botorkálva keresték az utat. Valóban igen primitív közvilágítási berendezésre mutatnak ezen állapotok, s városunk nem sokkal különbözik e tekintetben a szomszédos Tormostól, vagy Molnóstól, mert itt borus időjárás esetén is a szabad téren mégis némi világítással szolgál a hold, de városunkban a magas házakkal kiépített, szűkebb utcákban teljes ragyogásakor sem hatolnak be sugarai mindenhova s képzelhető, hogy borus idő esetén, mily pokoli sötétség uralkodik e helyeken.

Közvilágításunk ezen mizeriái valóban sürgős orvoslást igényelnek, s bár a holdvilág bőrében némi megtakarítás érhető is el, ezt a polgárok biztonsága és testi épségének rovására mégsem kellene a végletekig vinni.

Meghívó. A Nyitrai Könyvnyomdászok Szakegyesülete 1908. évi június hó 7-én, pünkösd vasárnapján, a zabori Toifel-féle kertben (Kardos Károly vendéglője) saját könyvtára alapja javára szavalatokkal, monológokkal és nemzetközi világpostával egybekötött zártkörű nyári táncmulatságot rendez. Belépő-díj személyjegy 1 kor., családjegy 3 kor. Felülfizetések köszönettel fogadhatók és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté d. u. 5 órakor.

Óvás! Úgy egyesek és világiak, mint intézetek és zárdák részéről újabb mind gyakrabban történnek felszólamlások, hogy egyes utazók a Szent-István-Társulat cégére alatt a közönségnek nemcsak bizalmával élnek vissza, hanem előlegeket szedve föl, anyagilag is megkárosítják. A Szent-István-Társulat igazgatósága már több ízben figyelmeztette a t. közönséget, hogy őrizkedjék a szélhámos utazóktól, akik a Szent-István-Társulat vagy Szent-István-cég és ehhez hasonló hangzású nevek alatt élnek vissza megrendelői jóhiszeműségével. A Szent-István-Társulat utazói igazolvánnyal bírnak és sem a megrendelés összegét, sem pedig előleget el nem fogadnak, mert erre nincsenek feljogosítva. Kérünk azért mindenkit, hogy utazók jelentkezésénél elsősorban az igazolványt kérjék elő s ha ezt nem bírja felmutatni, vagy a megrendelésre előleget kér vagy hajlandó felvenni, akkor tessék az illetőt mint szélhámost a hatóságnak átadni. Erdősi Károly, a Szent-István-Társulat igazgatója.

A nyitravölgyi vonal elsőrangúsítása. A képviselőház f. h. 18-iki ülésén terjesztette be a miniszterelnök az államvasut új beruházásairól szóló törvényjavaslatot. A javaslatban a kereskedelmi és a pénzügyi miniszter beruházási építkezésekre az 1908—1910 évekre 110 milliót, forgalmi eszközök beszerzésére és felszerelésekre pedig az 1908—1911 évekre 92 millió koronát kér a törvényhozástól. Az elsőrangúvá fejlesztendő vonalak között ott van a nyitravölgyi vonal is, melynek elsőrangúsításával Nyitra megye közönségének egyik leghőbb óhaja teljesül. Bezeg a liberális kormányok alatt hiába igyekeztünk vármegyénk vasuti hálózatát fejleszteni, az akkori kormányparti képviselők többnyire személyes érdekü előnyök és jók kikönyörgéseért koptatták a miniszteriumok küszöbét, de a nemzeti kormány alatt buzgó képviselőink fáradságos utánjárásának sikerült a kormányt ennek a nagy vármegyei érdeknek megnyerni. Lesz tehát a Nyitra-völgyben munka bőven a napszámos nép számára és lesz közgazdasági helyzetünk megfelelőbb közlekedés.

A meggazdagodás titka. Mult heti ily című közleményünkre vonatkozólag meg kell jegyeznünk még, hogy a nagytapolcsányi szeszfinomító r. t. ismertett manipulációjának a vasuti kocsikat nem mint irtuk 2 métermátszával, de 20 kilogramm vassal terhelték meg a kocsik kerekei fölött. Egy ily 20 kilós vasdarab mint bűnjel a pénzügyőrség által le van foglalva. A vizsgálat erélyesen folyik és azt a pénzügyminiszteriumban is előnyösen ismert szaktekintély, Retteghy Sándor főbiztos vezeti.

Egy község érdekében. A nyitra-megyei Rásztocsnó község küldöttsége Brestyenszky Kálmán és Csitány Béla országgyűlési képviselők vezetésével tisztelt Andrassy Gyula gróf belügyminiszternél. Amon Vilmos gyógyszerész a küldöttség nevében előadta, hogy április 24-én a községben tüzvész pusztított, amelynek a község 90 lakóháza közül 70 esett áldozatul s azonkívül 200 melléképület is elpusztult. Kéri a belügyminisztert, hogy a magyarság védelmét szem előtt tartva, adjon a község lakosainak kamatmentes állami kölcsönt, nehogy a község egy része a nemzetiségi hálózába kerüljön nagyrésze pedig Amerikába vándoroljon.

Andrassy Gyula gróf belügyminiszter válaszában megígérte, hogy a küldöttség kérelmét a lehetőség határain belül teljesíteni fogja. — A belügyminiszter e hét folyamán a tűzkárosultak segélyezésére a főispán kezeihez 700 koronát utalványozott.

Betörés. Kotyasovszky Mártonné szül. Gáspár Franciska, nyitrai, Vazul-ut 1. házszám alatti lakásába e hó 19-én behatoltak s a szekrény feltörése után onnan 100 K. készpénzt loptak el. A gyanu egyik volt takarítónőjére hárul,

ki a helyi viszonyokkal teljesen ismerős, sőt a lakáshoz oly kulccsal is bírt, a melylyel azt ki lehetett nyitni. A nyomozás folyik.

Katholikus népszövetségi mozgalom. Pöstyénből írják lapunknak: F. hó 17-én a pöstyéni katolikus Népszövetség helyi igazgatója Práznovszky József plebános értekezletre hívta össze az ottani katolikus értelmiséget. Dr. Fodor Kálmán országgy. képviselő jól eső beszédje után az összes jelen voltak beléptek a Népszövetségbe. Az értelmiségi osztály egy külön álló csoportot képez, a melynek élére egyhangulag algyesti Tüköry Jenő urat választották meg. Örvendünk, hogy Népszövetségünk kebelében ott láthatjuk derek főbírákat Machovich Jánost, ugyszintén népszerű képviselőnk dr. Fodor Kálmánt. Csakis ilyen közös megértéssel leszünk képesek katolikus népünket lábra állítani s katolikus értelmiségi osztályunk számára az öt megillető helyet biztosítani. Pöstyénben a szervezés ezzel befejezést nyert. A Népszövetség keretében külön van szervezve az iparos, a gazda osztály, az iparos legények és a gazda-fiatalok. Az egész népszövetségnek élén áll az értelmiségi csoport, amelynek igen nagy lesz itt a hivatása. Dicséretül legyen mondván: a pöstyéni katolikusok megértették egymást, egy táborban vannak.

Nagytapolcsány piócája. Egy csomó szegény ember e napokban feljelentést tett Rosenberg Jakab nagytapolcsányi zálogház tulajdonos ellen, hogy a hozzá forduló klienseken hallatlan módon uszórakodik. A hatóság e feljelentésre vizsgálatot indított a zálogháztulajdonos ellen s beigazolást nyert, hogy nem kevesebb, mint 40% kamatot vesz a szegény megszorultakon. Uzsora vétsége miatt feljelentették a kir. ügyészségnek s a hatóság most már a konkrét adatok alapján aligha hagyja kezei között a zálogházi engedélyt.

A galgóczi szőlők veszedelme. A galgóczi szőlőkben nagy mennyiségben lépett fel a vincellérbogár, mely egyik legveszedelmesebb elensége a bortermő tőkének. A szép, fémszínű bogár a fűrtöt és a fiatal hajtásokat támadja meg s rendkívül nagy kárt szokott okozni. A galgóczi szőlőbirtokosok erélyesen hozzáfogtak az irtáshoz, de oly általánosan elterjedt már, hogy pusztítását nem lehet megakadályozni. Egyes helyeken már teljesen leste a friss hajtásokat.

Megvadult flakkeres ló. Mravuch József nyitrai bérkocsis egylovas fogatának lova e hó 18-án Nyitrán, a Káptalan-utcában nagy felfordulást okozott. A ló a járókelőktől megijedve, megvadult és örült vágatással a szemközti haladó Cocher Mária malántai tejárusnő kocsijának rohant s az összeütközés oly vehemens volt, hogy a kocsit teljesen felfordította. A tejes kanak tartalma az utcára ömlött ki. Csodálatos, hogy dacára a heves összeütközésnek, a tejárusnőnek semmi baja sem történt.

Egy fiatal anya bűne. Pontos Róza 20 éves hajadon, aki Merőce községben mint szobalány szolgált, egy gyermeknek adott életet, aki azonban nyomtalanul eltűnt. A megcsélt leány azt vallotta, hogy gyermekét, a kit az udvaron szült, a körülötte ólálkodó kutyák falták fel. Valószínű azonban, hogy a lelketlen anya maga pusztította el a gyermekét. A csendőrség a bűnös leányt átszolgáltatta az ügyészségnek.

Pöstyén-fürdőből. Pöstyén-fürdőt 1908. május 16-ig 1796 személy látogatta. — A védgát parkbeli részleténél a munkások már annyira előrehaladtak, hogy azok valószínűleg már néhány nap múlva be lesznek fejezhetők. A parkszinkör a mult héten a Varázskeringőt, Víg özvegvet és Scherlock Holmest hozta színre.

Cigányok garázdálkodása. Általános a panasz, hogy Nyitra vármegye területén mindjobban elhatalmasodnak az idegen illetőségű vándor cigánykaravánok erőszakoskodásai. Ennek részben a közigazgatási hatóságok enyhe bánásmódja az oka, mert sok esetben, csakhogy a fölösleges munkától szabaduljanak, a csendőrség által előállított karavánokat büntetlenül bocsájtják szabadon. E hó 11-én is a nyitra számbokrét csendőrség Nagybossány mellett egy népes cigánykaravánra bukkant, mihelyt azonban a cigányok a közeledő járdort észrevették, a férfinepesség mind lóra pattant s örült vágatással elmenekült, hátrahagyva az asszonyokat, gyermekeket és szekereket. A csendőrség a hátrahagyott 17 főből álló asszony és gyermekcsapatot a nyitra számbokrét főszolgabíró elé állította, a ki azonban minden további eljárás nélkül szabadon bocsátotta az egész

pereputtyot. A cigányférfiak rendes szokásává vált már, hogy lóháton menekülnek a csendőrség elől s úgy látszik, számítanak is a hatóság azon gyöngeségére, hogy a hátrahagyott asszonyok és gyermekekkel nem igen szeret vesződni.

Két vadászó hősködése. Piros Antal és Zsebi Tivadar ismert zsérei vadászok e hó 13-án, miután zsákmányukat itt Nyitrán már jó pénzen értékesítették, rózsás kedvvel tartottak hazafelé, midőn a Városház téren a 7. sz. rendőrbé botlottak. A jó atyafiak, elkeseredve a mult emlékein, mert épen ezen rendőr szokta őket a beszállított vadhússal együtt a leggyakrabban nyakon csipni, neki támadtak, szidalmazni kezdték s gúnyosan jelentették neki, hogy ez egyszer már elkésett, mert a beszállított vadhúst már eladták, majd veszélyesen fenyegetve őt, tetlegesen is akarták rajta elfojtott bosszújukat kitölteni. A rendőr persze hamarosan végzett a hősködőkkel, előállította a két alakot, a kinek a vadhús beszállítását tanúsító véres zsákot, 20 drb. töltényhüvelyt és a vásár eredményének maradékát, 26 kor. 32 fill. készpénzt lelték. A bűnjeleket elkobozták s megindították ellenük a bűnvádi eljárást.

Felfedezett tolvajlás. Wertheimer Sándor alsókörkényi lakóstól még mult évi december 20-án egy 78 koronával terhelt pénzes tárca megfoghatatlan módon eltűnt. A csendőrségnek csak most e hó 11-én sikerült kinyomoznia, hogy a tolvaj a károsult akkori cselédje, Kramár Erzsébet hajadon volt, a ki a lopott pénzt Kramár Józsefné szül. Kollár Mária alsókörkényi lakosnő, atyafia társaságában elköltötte. Vádoltak bűnüket töredelmesen bevallották s ennek alapján feljelentették őket a kir. ügyészségnél.

A nagytapolcsányi szeszfinomító. A lapunk mult számában „A meggazdagodás titka” cím alatt megjelent közleményre vonatkozólag a nagytapolcsányi Szeszfinomító Részvénytársaság vezérigazgatójától nyilatkozatot kaptunk, melyben a közleményben foglaltak valóságát tagadása veszi. Tudostónk azonban, mint lapunk mai számának más helyén olvasható, fentartja állításait s csupán egy ténykörülményre nézve igazítja helye adatait. A szeszfinomító vezérigazgatója egyébként azt is írja, hogy a pénzügyigazgatóságot annak kiderítésére kérte fel, hogy mi igaz a közleményben foglaltakból? — Ha így áll a dolog, várjuk be hát a vizsgálat eredményét.

Egy áldomás következménye. Hoppan Adolf kismányai gazdálkodó e hó 5-én tehenet adott el, a minek öröme házában nagy áldomást csapott. Az áldomás vége felé Hoppan mostoha fia, Gabala Ferenc, neki rontott atyjának s azt késsel oly veszélyesen összeszurkálta, hogy súlyos sebeiben hosszú ideig fogja őrizni az áldomás emlékét. Gabala ittasságával védekezik, azonban tettéért a büntetést még sem fogja kikerülni.

Szobatúz. Blaho Manó gimesi lakos e hó 9-én Róza nevű 9 éves leányát este égő gyertyával a szomszéd szobába küldte, hogy onnan egy fejszét hozzon ki. A kis leány a fejszéért az égő gyertyával együtt az ágy alá bujt, miközben az ágy szalmája tüzet fogott s csakhamar a szoba egész butorzata lángban állott. A gyermek sikoltásaira a házbelleknek sikerült a gyermeket veszélyes helyzetéből még idejekorán kimenteni s csakhamar a tűznek is gátat vetettek, azonban a szoba egész butorzata tönkre ment.

Dr. Prohászka Ottokár konferenciabeszédei, melyeket f. é. április 6—11-éig az egyetemi templomban tartott urak számára, igen csinos kiállítású füzetben megjelentek és kaphatók a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében (IV., Kecskeméti-utca 4.). Ugyanitt a mult évi beszédek is megrendelhetik az érdeklődők.

A nők korának kiszámítása. Az asszonyok meg a leányok nem szívesen árulják el korukat, de reá lehet jönni. Meg kell kérdezni az illető asszonytól, leánytól, hogy melyik hónapban s napon született. A két dátum számát szorozni kell egymással, azután hozzá kell adni ötöt, azután szorozni 50-nel, ehhez a számhoz a nő hozzá adja a maga korát, az egész számból levon 365-öt azután hozzá ad 115-öt és megmondja mi az eredmény. A két jobbra eső szám adja a kort, a balra eső szám a születés hónapját. Ha például az eredmény 822, akkor az illető asszony, leány augusztus hónapban született és huszonkét éves. — A manó vigye ezt a boszorkányságot, inkább soha sem akarunk tudakozódni az asszonyok kora után.

VITA
SÓSKÚT FORRÁS VASMEGYE

ALKALIKUS NATRON-LITHIONOS GYÓGYVIZ

Orvosilag ajánlva: húgysavas diathesis, kőszvény, cukorbetegség, gyomor-, vese- és húgyhólyag-bántalmaknál stb.

Mint üdítő és borvíz páratlan.

Bővebb felvilágosítással szolgál a
Központi iroda: Budapest, Lipót-körút 29.
Főraktár: Csernyák István fia cégnél Nyitra.
Kapható: gyógyszertárak drogeriák és fűszerüzletekben.

97. 1-32.

Keresztény vendéglő Nagytapolcsányban. Tizenhat éve várja a város polgársága, tizenhat éve kéri a nyilvános italmérési jogot egy derek keresztény ember s az engedélyt nem sikerült kieszközölni. A szétszórtságában is összetartó faj élelmessége mindig meg tudta azt hiúsítani. Ugy látszik, hogy a zsidóság az egész országban monopolizálni akarja a korcsmai jogot s akármilyen áldozatra, furfangra képes csak hogy azt kezében tarthassa. S hogy ez, a liberalizmus erája alatt sikerült, azon nem csodálkoztunk, mert a liberalizmus mint mindenben, úgy ebben is kedvezett a zsidóságnak. Hiszen az engedély kérvényének a közigazgatás egyik első tisztviselője, ki információja által befolyt az engedély megtagadásába, nyíltan megmondta, hogy nem számíthat támogatására, mert nem akart a liberalizmus béréncé lenni. „A választásoknál ön tett saját kedve szerint, most meg én fogok az én kedvem szerint tenni.” Saját szavai. Így vetették vissza többszörösen a kérvényt. Hiába volt minden utánajárás, feljelentés. — Végre azonban mégis sikerült a kérvényt kedvezően elintézni; ajánlással ment végig minden fórumon. Már meg kellett volna történnie a döntésnek, mikor újra megakadt a miniszteriumban. Az élelmes faj mindenféle feljelentésekkel talált módot az elintézés megakasztására. Szégyen, hogy Nagytapolcsányban nyolc korcsmai engedélye közül egyet sem tud keresztény ember megkapni. Egyébiránt érdeklődéssel várjuk most a döntést.

Részvénytőke felemelése A *Kis-mányai Fedélcseregyár Részvénytársaság* legutóbbi közgyűlése a vállalat alaptőkéjének 480,000 koronára leendő felemelését határozta el, a miből 1200 darab, egyenként 100 korona névértékű részvényt június 1-én az igazgatóság már nyilvános aláírásra is bocsájt. A gyár egyelőre mintegy 300 folyóméter hosszúságú új szárítószínekkel bővül, a melyek építését mintegy 4 héttel ezelőtt kezdték meg és legközelebb már be is fejezik, úgy hogy e színeket még a folyó idényben teljesen ki is fogják használni.

Vita az élet. A hazai Vita-forrás egyike a legkiválóbb alkalikus gyógyvizeinknek, mely úgy kiváló gyógyhatása, mint kellemes üdítő ízénél fogva gyorsan tért hódít. Orvostanáraink melegen ajánlják a gyomor, kőszvény, húgysavas, diathesis, diabotes, vese- és hólyag-hurutok, az emésztő és lélegzési szervek, bélbajok, anyagcsere stb. bántalmaknál. Remélhető, hogy nagy-közönségünk is pártfogásában fogja részesíteni a „Vita-forrás”-t a hasonló külföldi ásványvizekkel szemben.

Siketnémák felvétele. A Pozsony városi siketnéma-intézet igazgatósága a siketnéma gyermekek szüleinek figyelmébe ajánlja, hogy amennyiben gyermeküket a jövő 1908/9. tanévre az intézetbe felvéteni óhajtják, a felvételért már most folyamodjanak. Csak a június 15-éig beérkező kérvények fognak tárgyalatni. Felvételnek nemre és felekezetre való különbség nélkül 7-10 éves siketnémák. Szegények ingyen ellátást nyerne. Felvételi tájékoztatót és a kérvényhez nyomtatvány-úrlapokat az érdeklődőknek díjtalanul küld az intézet igazgatósága (Pozsony, primás-palota.)

A víz mint a gyomor és bélbetegségek óvószere. Mindenki tudja, hogy a Karlsbadban és Marienbadban gyógyulást kereső gyomorbeteg leg-nagyobb kontingensét magyarok alkotják. Ennek oka

pedig az, hogy a magyar konyha igen izletes, de meglehetősen nehezen emészthető táplálékokkal látja el fogyasztóit, továbbá az, hogy a magyar ember az étkezés után boritalhoz van szokva. A bor pedig a zsíros ételek emésztését gátolja.

A táplálkozásnak ezen betegségekre vezető hátrányait az ivóvíz van hivatva kiközösíteni. Erre azonban a víznek tisztának, jónak és olvannak kell lennie, hogy a táplálékot és emésztéshez kellően előkészítse.

Közismert dolog, hogy e célra a mohai Agnes-forrás a legelső sorban felel meg, mert nem csak kitűnő oldószere a tápanyagoknak, hanem alkalikus víz lévén, tiszta is, a gyomrot az emésztő nedvek elválasztására alkalmasan izgatja s kellemes ízű borital. Háztartások nagy üvegekben a mohai Agnes-vizet különösen olcsón szerezhetik be.

95. 1-3.

Irodalom.

Az új eljegyzési és házassági törvényt magyarázata. A folyó év Husvét ünnepe nevezetes fordulópont az eljegyzés és házasság rendjének történetében. Ekkor lépett ugyanis életbe a X. Pius pápa ő Szentességének *Ne temere* kezdetű bullája által szabályozott új rend. Világszerte hozzászólásokat s magyarázatokat provokált ez a bulla. Magának a Szent Atyának parancsa értelmében az egyházfők bőséges kommentárokkal hozták a papok s a hívek tudomására, de megszólaltak mindenféle a tudósok is. A bullának egyik legbecesebb magyarázatát dr. *Leitner* Márton német theologus és lyceumi tanár írta, kinek művét *Körmöczy* Ernő kalocsai egyházmegyei lelkész most magyarul is kiadta. E munka a dekretum szövegének pontos közlése mellett sorra veszi annak valamennyi rendelkezését, megmagyarázza az újítások okát s pontosan megállapítja az új rend szabta tennivalókat. *Leitner* Mártonnak *Körmöczy* Ernő által derekasan lefordított könyvecskéjét a lelkészkedő papság nagy haszonnal fogja forgatni, megszerzését tehát melegen ajánljuk. Kapható 1 koronaért a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében, (Bpest, IV. Kecskeméti-utca 2.)

ÓVAKODJUNK A MOLYOKTÓL!

Téli ruhaneműeket
és szőrme-árukat

**molykár elleni
megóvás végett**

nyáron át elfogad,

úgyszintén az e szakmába vágó

javításokat és átalakításokat
jutányos árak mellett eszközöl

ZAPLETÁL FERENC,

szücs, polgári és egyenruha sapka-készítő

Nyitra, Plébánia-utca 14. szám.

(Aranyossy-féle ház.)

83. 5-6.

4985/908. polg. sz.

Hirdetmény.

A nyitrai kir. törvényszék, mint birtokbíróság közhírré teszi, hogy a magyar kir. államvasutaknak a galánta-zsolnai vonal második vágányához szükségelt, a vágóhelyi 422. sz. tjkvben B. 19. és 20. alatt egészben Hornyák Mihály és neje szül. Sztemek Mária nevében vezetett 6 sor 153. hrszámú 778 □-ölet tevő szabadtelekből kisajátított 164 □-öl kártalanítása végett tárgyalási határnapul 1908. évi május 25. napjának d. e.

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

146.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát, — valamint

férfiszabó-műhelyét,

melyben úgy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkat, mucetumokat, birtumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

SINGER Co. VARRÓGÉP RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

NYITRA, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 15. SZÁM.

94. 1-52.

Ezen jelzéssel ismer-

hetők fel azon üzle-

tek, a melyekben a

SINGER-varró-

gépek árusítatnak.

Ezen jelzéssel ismer-

hetők fel azon üzle-

tek, a melyekben a

SINGER-varró-

gépek árusítatnak.

Óvjuk ezennel vevőinket leghatározottabban oly gépektől, melyek más kereskedők által „Eredeti Singer” név alatt ajánlhatók. Miután mi gépünket sohasem adjuk kereskedőknek, a más oldalról ajánlott „Eredeti Singer” gépek csak régi, használt, harmadik kézből beszerzett varrógépek lehetnek, melyekért nem garantálunk és az esetleges pótrészeket nem szállítunk.

10 óráját Vágújhely községéhez kitevte, s arra az összes érdekelteket végzésileg meghívta azon határozott kijelentéssel, hogy bármely érdekelt fél elmaradása a kártalanítás fölött az érdemleges határozat hozatalát nem gátolja, és hogy a távol levő, vagy ismeretlen tartózkodásuak részére ügygondnokul Koronthály Lőrinc, vágújhelyi ügyvéd neveztetett ki.

Nyitra, 1908. évi április hó 18-án, a kir. törvényszék, mint polgári bíróság. 93. 2-3.

Tombor, (P. H.) **Névény,**
jegyző. kir. törvényszéki elnök h.

SEILNACHT JÓZSEF
= képfaragó, oltárpítő és aranyozó =
templom művészeti műterme

GALGÓCZ
(Nyitra megye).
Oltárok, szószékek,
keresztelő-kutak,
szobrok és kereszt-
úti állomások stb.
izléses készítése.
Régi oltárok átala-
kítása és díszítése.
Vázlatokat és költ-
ségeloirányzatokat
díjmentesen küldök.

Németprónai templom főoltára 1907. 46. 15-24

Szolid és pontos kiszolgálás!

Gombárik István
úri és női fodrász
Nyitra, Tóth Vilmos utca II. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelő higiénikusan berendezett

díszes úri és női fodrász-termét.

Végez és raktáron tart mindennemű e szakmába vágó úri és női hajmunkát, úgymint hajbetétet, frizeteket, loknikat, frufukát, egész és félpárokákat, hajfonatokat minden színben, női fésülést, haj- és szakálfestést, ugyszintén tyukszemvágást jutányos áron. 92. 2-52.

Vesz vágott és kifésült haját.

Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.
Minden előfizető a kiszolgáláshoz szükséges keféket, fésűket, hajport, bajuszkötőt, szivacsot s a többi tartalmazó fiókot kap.

Kifésült hajból fonatokat, loknikat s egyéb hajmunkákat a lehető legolcsóbban készít. Vidéki megrendelések pontosan a beküldött hajminta szerint lelkiismeretesen, utánvét mellett eszközöltenek.

Szolid és pontos kiszolgálás!

HRABETZ KÁROLY
szabó

NYITRÁN, ERZSÉBET-ÚT 4. SZÁM.
(Pitzer- és Hauser-szálloda mellett.)

T. C. Becses figyelmét felhívom ama körülmenyre, hogy ismereteimet a külföldön, több évi tapasztalat után, szereztem, továbbá Bécsben a szabászati akadémián tartott előadásokat szép sikerrel hallgattam. Ez okon bátorodom

szabó-üzletemet

szíves pártfogásába ajánlani. Elvállalok polgári és egyenruha-készítést a legdivatosabb izlés szerint. Esetleg női felöltők készítését is elvállalok; szóval minden szakba vágó munkát elegáns kiállításban és pontos kiszolgálásban.

A „kis haszon, de nagy forgalom“ elvére támaszkodva és a nagy konkurencia miatt bármily munkát **10-20%-kal olcsóbban** vállalok, mint bármely más cég. — Elvállalok facon munkát is, olesón és izlésesen. Magamat becses pártfogásába ajánlva, maradtam

Nyitra, 1908. május hó.
Kiváló tisztelettel
Hrabetz Károly,
szabó.

98. 1-6.

Legmegbízhatóbb cég!

Kitüntette az Országos Ipar-egyesület nagy ezüst érmével.

SULGAN ANDRÁS
42. 16-52. OIPÉSZ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-U. 7.

Ajánlja a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe modern berendezésű

nagy cipőraktárát

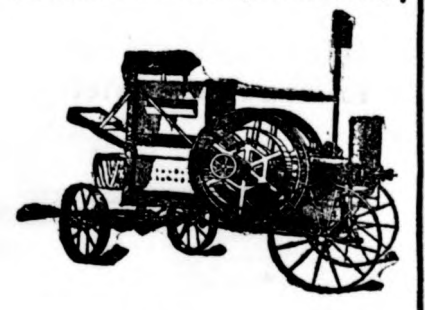
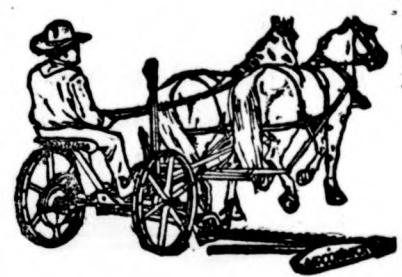
Továbbá ajánlja felsőrész készítményeit és bőrkereskedését a t. cipésmester urak figyelmébe. Raktáron tart legjobb bel- és külföldi bőröket: angol bagaria, chevreaux, box és borjubört stb., valamint az összes cipész kellékeket. Mérték utáni felsőrész kidolgozására különös gond fordítatik. Vidéki megrendeléseket gyors és pontos kiszolgálás mellett eszközöl nagyban és kicsinyben. Érzékeny és hibás nővesű lábakra nagy figyelem fordítatik.

Legmegbízhatóbb cég!

HIRDETÉMÉNYEK
a „NYITRAMEGYEI SZEMLE“
részére jutányos áron felvehetnek a kiadványtatában.

Mc Cormick
amerikai aratógép-gyár

igazgatósága és főraktára:
Budapest, V., Alkotmány-utca 12.
Knecht E. John igazgató.
Mc Cormick kévekötő-aratógépei és marokrakó-aratógépei a magyar viszonyoknak megfelelően külön lesznek gyártva.
Ez nem üres frázis, hanem tény!

Összes gyártmányainakról az alábbi képek leírásait kívánatra bérmentve küldjük. 66. 9-10.

VEREBÉLY GÉZA LEGNAGYOBB S FŐVÁROSI MODERN BERENDEZÉSŰ ÚRI- ÉS NŐI-DIVAT ÁRÚHÁZA **NYITRÁN,**
Tóth Vilmos utca 4. sz. alatt (a Szarvas-szálloda mellett)

NŐI DIVAT: Legujabb tavaszi kosztüm alj és blúz kelmék, voilok, batiszt és zefir különlegességek, feltűnő olcsó árban, nagy választékban. Kitűnő állású fűző, keztyű, napernyő ujdonságok. — Szolid fehérneműk, asztalneműk és vásznak. — Nagy szőnyeg-raktár. — Minden szombaton nagy maradék vásár mélyen leszállított árakban.
Szigoruan szabott árak. Azonnali fizetésnél 5% pénztári engedmény.

FÉRFI DIVAT: Legujabb tavaszi kemény- és puha kalap ujdonságok. Sétabotok, keztyűk. Esernyők. Pénz és szivartárcák. Nyakendőkben óriási választék. Megbízható férfi fehérneműk. Elsőminőségű gallérok 6¾ cm. magasságig tucatja K 4-70 dbja 40 fill., 1 tucat kézelő 24 cm.-ig tucatja K 7.— 1 pár 60 fill.

W Mielőtt
személy-, jelző- v. építési
KÖLCSÖN
írást intézkedni,
kérjen díjtalanul prospektust
MELLER L. EGYED
BUDAPEST
IX. Lányai-utca 7.
Telefon-Interurbium
46-31.

Alapított
1897-ben.

Alapított
1897-ben.

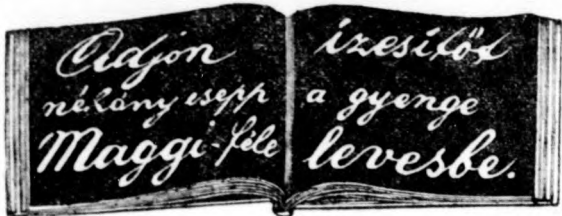
165. 27-52.

Kenczler Lipót szücsmester Nyitra Erzsébet-út 13.

Óvakodjunk a molyoktól!

Óvakodjunk a molyoktól!

Csak egy minden tekintetben megbízható intézet van, a hol **szörme árúinkat**, a nyári idény alatt, **moly kár ellen meg-óvhatjuk**, és ez **Kenczler Lipót** szücsmester vezetése alatt áll.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas** ásványvíz erre a legbiztosabb óvoszer.

Minden külföldit
fölkörmül **hazánk**
természetes
szénsavas vizek
királya:

a mohai **ÁGNES**-Forrás

Millenniumi nagy
éremmel kitüntetve.
Kitünő asztali bor-
és **gyógyvíz**, a
gyomorégést

rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomorbajosoknak.

Mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsav-tartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknál fogva kitünő szere a legkülönfélébb **gyomor-, légsző- és húgyszervi betegségeknek**. Azért tehát

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **gyomor-, bél- és légszőhuruttól** szabadulni akarunk.

Dr. Kétly.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha a **vesebajt** gyógyítani akarjuk.

Dr. Kövér.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **étvágyhiány** és **emésztési zavarok** állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **májbajoktól** és **sárgaságtól** szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden **kétés értékű mesterségesen** szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is **olcsóbban adja**, hogy az **Agnes**-forrás vizét a leg-szegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borvíz!

Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Kedvelt borvíz!

Olcsóbb a szódavíznél!

Főraktár: AITNER FERENC ÚRNÁL, NYITRÁN.

68. 9-24.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mászt nem szíhat.

legjobb valódi francia

2. 52.

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.